

και δεν επιθυμεί τίποτε άλλο παρά μόνο να κατακτήσει τον πανέμορφο κώλο σου. Να φανταστείς, αυτό το υποκείμενο, την ώρα που σου γράφω, τρυπώνει μέχρι πάνω στο τραπέζι και με κοιτάζει με ύφος, σαν να ήθελε να μου ζητήσει λογαριασμό. Εγώ βέβαια δεν κάθομαι με σταυρωμένα χέρια: του δίνω μια φάπα. [Ακολουθεί μια φράση που ο παραλήπτης κατέστησε δυσανάγνωστη.] Το κάθαρμα ανάβει ακόμα περισσότερο, αλλά συμπεριφέρεται καλύτερα». (Στη γυναίκα του, 1789.)

Κατερίνα Ζαρόκωστα

Η εκτέλεση μιας ποιήτριας

Τελικά τι είναι είδηση; Τα μεγάλα, πολλές φορές επαναληπτικά, συμβάντα που καλύπτουν με πηχυαίους τίτλους τον καθημερινό τύπο, συχνά δρομείς μικρών αποστάσεων, ή οι λίγες αράδες-αγγελιοφόροι τραγικών στιγμών περιορισμένες σε μονόστηλο; Οι δεύτερες είναι περιθωριακές και ως εκ τούτου ικανές να δυναμιτίσουν όχι μόνο το λήθαργο του κοινού, αλλά και να οξύνουν ακόμα περισσότερο κάποιες, έστω και ελάχιστες, ευαίσθητες συνειδήσεις.

Η πληροφορία που μεταφέρω γράφτηκε σε απογευματινή εφημερίδα στις 15 Νοεμβρίου 2005. Πρόκειται για γεγονός ανήκουστο, θα έλεγα, δραματικά αφυπνιστικό μέσα στον ολέθριο εφησυχασμό μας. Το όνομά της ήταν Νάντια Ανζουμάν, 25 χρόνων, είχε σπουδάσει (επί Ταλιμπάν) λογοτεχνία στα κρυφά, στο Πανεπιστήμιο της Χεράβ, και στα κρυφά έγραφε ποίηση. Η πρώτη της συλλογή με τίτλο *Γκιουλέ ντουντί*, δηλαδή σκοτεινό λουλούδι, είχε κερδίσει εγκωμιαστικά σχόλια. Ήταν έτοιμη να βγάλει

το δεύτερο βιβλίο της όταν ο 28χρονος άντρας της την ξυλοκόπησε έως θανάτου γι' αυτή τη δραστηριότητα. Λέγεται πως είχε συνεργό τη μητέρα της. Φαίνεται πως η οικογένεια ένωσε προσβεβλημένη επειδή πίστευε πως η Νάντια τους ντρόπιασε, γυναίκα αυτή να στιχουργεί για την ομορφιά και την αγάπη.

Πέρα από το δράμα της ενδοοικογενειακής βίας στην αφγανική γη, όπου η κατάσταση είναι έκρυθμη, η δολοφονία μιας ποιήτριας παραμένει συγκλονιστική στιγμή για τον πολιτισμό ολόκληρης της γης. Μέσα στον κορεσμό της σκουπιδοπληροφόρησης καμία εταιρεία συγγραφέων, κανείς λογοτέχνης σε παγκόσμιο επίπεδο δε φάνηκε για να εκφράσει όχι διαμαρτυρία, αυτό είναι καθήκον του ΟΗΕ, αλλά καταγγελία. Εννοώ την αποκάλυψη εκ μέρους ενός πνευματικού ανθρώπου της εσωτερικής αιμορραγίας που υφίσταται το σώμα της ποίησης σε διεθνή κλίμακα, το οποίο σώμα η Νάντια Ανζουμάν εκπροσωπεί με ακραίο και απτό τρόπο.

Η σιωπή είναι σημείο των καιρών, συχνά με εγκληματικές διαστάσεις, όμως εγώ θα ήθελα να ευχαριστήσω το συντάκτη του μονόστηλου επειδή μας φανέρωσε μιαν αγία του στίχου. Δεν ξέρω τη λογοτεχνική παραγωγή του Αφγανιστάν ούτε την εκφραστική δεινότητα της νέας γυναίκας. Το γεγονός και μόνο της θανατικής της ποινής για την «απαγορευμένη» πίστη της στην τέχνη άγγιξε τα όρια της αποστολής, αρκεί για να τη μνημονεύουμε ως μια ακόμα ηρωική ύπαρξη.

Έγραφε γαζάλ, δηλαδή λυρικά ποιήματα. «Είμαι εγκλωβισμένη στη γωνιά αυτή, γεμάτη μελαγχολία και θλίψη / Τα φτερά μου είναι κλειστά και δεν μπορώ να πετάξω / Είμαι Αφγανή και πρέπει να θρηνώ». Η Ανζουμάν άφησε πίσω της λίγους στίχους και ένα αγοράκι 6 μηνών.

Η Βισουάβα Σιμπόρσκα, πολωνέζα νομπελίστα, γράφει: «Ο χρόνος πέρασε σαν ένας ταχυδρόμος μ' επείγοντα νέα». Θα πρόσθετα πως ο χρόνος απαιτεί με συνοπτικές διαδικασίες την επαναφορά της ανθρωπιάς μας, καθώς και την ταχύτατη θέση μάχης όσων ασχολούνται με τον πολιτισμό. Πρόκληση αποτελεί η απαξιωτική συμπεριφορά του κόσμου σε ό,τι αφορά το πνεύμα.

Αθηνά Παπαδάκη

Δεκατισμός

Πήρε κανείς σας χαμπάρι το πατατράκ που υπέστη ο αμερικανός «συγγραφέας» Τζέιμς Φρέι όταν αποκαλύφθηκε ότι το βιβλίο του *Ένα εκατομμύριο μικρά κομματάκια* (εκδόσεις Ναν Ταλέσι) δεν ήταν αυτοβιογραφικό, όπως ισχυριζόταν, αλλά φτιαχτό; Το αποκάλυψε το σάιτ thesmokingun.com, που ανέτρεξε στα γεγονότα του βιβλίου και απέδειξε ότι όσα αναγράφονταν ήταν εντελώς φανταστικά. Τον ξεκατίνασε, που λέμε. Το 400 σελίδων βιβλίο αναφέρεται στην κόλαση του κόσμου των ναρκωτικών και του ποτού, από όπου μπόρεσε να «γλιτώσει» ο νεαρός Φρέι και στον οποίο είχε μπλέξει από δέκα χρόνων. Ο Φρέι είχε στο νου να γράψει κάτι σαν το *Κάτω απ' το ηφαίστειο* του Μάλκομ Λόουρι, αλλά δεν τα κατάφερε και κατέληξε σε μία φάρσα που τον έπληξε. Και γιατί να είναι θέμα αυτή η φάρσα, θα αναρωτηθεί κάποιος. Εδώ τόσα και τόσα βιβλία κυκλοφορούν με την ένδειξη «απομνημονεύματα», ενώ δεν είναι, και δεν κουνιέται φυλλαράκι, θα ασχοληθούμε με τον άγνωστο Τζέιμς Φρέι; Ο λόγος που ασχολήθηκε σύμπας ο κόσμος του βιβλίου στην Αμερική, είναι διότι η μαύρη βασίλισσα του βιβλίου Όπρα Γουίνφρεϊ είχε προτείνει

το εν λόγω βιβλίο από το τηλεοπτικό της σόου και, φυσικά, σε δυο τρεις μήνες πούλησε σχεδόν δύο εκατομμύρια αντίτυπα. Όλα αυτά από το CNN –ξέρετε, εκείνο το αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο με το οποίο είναι κολλημένοι οι συγγραφείς της γενιάς του *Na ένα μήλο* για να ενημερώνονται. Ο Τζέιμς Φρέι βγήκε στο πρόγραμμα του Λάρι Κινγκ να απολογηθεί για την γκάφα που διέπραξε, δεν παραδέχτηκε όμως ότι το βιβλίο του είναι εντελώς στημένο, ενώ τηλεφώνησε και η ίδια η Όπρα για να υπερασπιστεί την επιλογή της. ■ Μιλώντας για το CNN, διάβασα σε δυο τρία έντυπα ότι η νέα γενιά συγγραφέων περί τη Λώρη Κέζα και το *Na ένα μήλο* περηφανεύονται ότι βλέπουν CNN –τάχα μου απαξιώνοντας την ελληνική τηλεόραση ή θέλοντας έτσι να δείχνουν ότι είναι πολίτες του κόσμου; Και το θεωρούν κατόρθωμα να βλέπουν CNN, ένα κανάλι τόσο κοντά ιδεολογικά στο φασιστικό Fox News; ■ Μιλώντας για το Fox News να σας πω την τελευταία του δημοσκόπηση, που έγινε στις 22 Ιανουαρίου 2006: 23% των Αμερικανών πιστεύουν ότι πίσω από τις τρομοκρατικές επιθέσεις της Αλ Κάιντα της 9ης Σεπτεμβρίου 2001 ήταν ο Σαντάμ Χουσεϊν. Ναι, αυτό είναι το Fox News, πηγή ενημέρωσης της πλειοψηφίας των Αμερικανών... ■ Ας μείνουμε για λίγο ακόμη στην Αμερική, όπου ένα άλλο σάιτ, το *buffalobeast.com* (παρωδία τού Μπάφαλο Μπιλ) εξέδωσε λίστα με τα 50 χειρότερα τέρατα της αμερικανικής ζωής, από τα οποία τα πιο πολλά δε μας ενδιαφέρουν. Από εκείνα τα ονόματα που είναι κάπως γνωστά στην Ελλάδα είναι ο συγγραφέας και σκηνοθέτης Τζορτζ Λούκας (44η θέση), τον οποίο αποκαλεί «an awful writer and a shitty, shitty director», η Όπρα Γουίνφρεϊ (20ή θέση), για την οποία λέει ότι όλη της η ζωή περιστρέφεται γύρω από τη μεγαλοποίηση του εαυτού της, ο Τομ Φρίντμαν (7η θέση),